

Nr 70

Av herr Nilsson, Ferdinand, m. fl., om vissa ändrade bestämmelser angående avgift till den allmänna tjänstepensionen.

(Lika lydande med motion nr 211 i Andra kammaren)

Enligt 33 § lagen om försäkring för allmän tilläggspension skall arbetsgivaren i princip betala ATP-avgift för alla hos honom anställda. Vissa undantag gäller dock. Sålunda skall arbetsgivaren icke erlägga avgift för arbetstagare, vilkens lön icke uppgått till 300 kr. för år räknat. Anledningen härtill har icke närmare redovisats i lagens förarbeten. I den redogörelse för »De nya pensionerna», som författats av E. Michanek och L. A. Åström och som tillskrivits officiös karaktär, säges emellertid:

Det har ansetts omotiverat att ta ut arbetsgivaravgiften vid mera tillfälliga arbeten, vilka ofta utföras under sådana omständigheter, att det är svårt att avgöra, om det verkligen är fråga om anställning. Om någon genom arbete åt en och samma person förtjänar mindre än 300 kr. under ett helt år, så skall ersättning inte hänföras till inkomst av anställning. Arbetsersättningar från en och samma person, vilka sammanlagt inte uppgått till 300 kr. under ett år, räknas i stället alltid som inkomst av annat förvärvsarbete än anställning. Till följd av 300-kronorsregeln slipper man ta ut arbetsgivaravgifter på några kronor — eller framdeles på undantagsvis högst några tiotior — en gång om året av ett par hundra tusen personer, som t. ex. anlitar tillfällig hemhjälp eller hantverkare för smärre reparationsarbeten.

Så långt den angivna kommentaren. Valet av just 300 kr. som gräns har dock icke motiverats vare sig i detta sammanhang eller, såvitt man kan finna, annorstädes. Nuvarande arbetsförhållanden gör att det som regel är svårt att över huvud taget erhålla sådan mera tillfällig hjälp av olika slag. Bestämmelsen om arbetsgivaravgiften till pensioneringen hör till det som emellanåt ställer till mera trassel än gagn, både mellan parterna och för det allmänna. Siffran 300 har i sammanhanget uppenbarligen kommit till mera slumpvis och framstår med hänsyn till gällande arbetspriser som låg. Om arbetstagaren själv åtager sig att svara för eventuell pensionsandel på sådana småinkomster torde det vara lätt att av den tillfälliga arbetsgivaren betinga sig en väl tilltagen ersättning i löneform. Det skulle vara till fördel för båda parterna och bespara dem och statsverket åtskilligt trassel. Med hänsyn till förhållandena synes detta kunna gälla för tillfälliga inkomster av ovan angiven art och till ett belopp av förslagsvis 1 000 kr.

Andra svårigheter vållas genom bestämmelserna beträffande tillgodo-

görande av s. k. basbeloppet vid premiebetalning till ATP. Ett exempel kan nedan anföras.

En akademiarrendator — eller varför icke en bolagsarrendator — har en relativt stor inkomst av skogsarbete hos jordägaren eller hos annan.

I angivet fall var den totala inkomsten 11 700 kr. Därav kom på skogskörning under ett halvår med avdrag för hästen 5 800 kr. Inkomsten på jordbruksbilagan uppgick till 5 900 kr. Då halva basbeloppet utnyttjats för debitering av avgift på inkomst av tjänst blev akademiens premiebetalning 111 kr. Men denne företagare får enligt bestämmelserna icke tillgodogöra sig återstående halva basbelopp. Hans avgift blev på så lika inkomstdelar 177 kr.

Exemplet visar hur den enskilde företagaren missgynnas av bestämmelserna. Andra exempel kan visa att pensionsavgift får betalas för korttidsanställda utan att pension över huvud erhålles för den erlagda avgiften. Det synes rimligt att del av basbeloppet, som icke kan tillgodogöras för betalning av arbetsgivaravgift av tjänst, bör få tillgodogöras vid företagarens egen avgiftsbetalning för inkomst av rörelse. Mindre belopp såsom inkomst av tillfälligt arbete intill 1 000 kr. bör såsom berörts icke utgöra grund för arbetsgivareavgift men däremot kunna ingå som grundande för pensionsavgift för annan inkomst än å anställning. I de fall då de korttidsanställdas inkomst icke kan tjäna som underlag för tilläggs pension enligt ATP-systemet förefaller det uppenbart oriktigt att sådan avgift utgår. I realiteten sker detta, även om arbetsgivaren formellt står för betalningen, på arbetstagarens bekostnad. Han får betala, och de som har det bättre får dra nytta därav.

I överensstämmelse med vad som anförts hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära ändrade bestämmelser beträffande betalande av ATP-avgifter, varigenom *dels* tillfälliga arbetsinkomster under ett år hos en arbetsgivare intill ett belopp av förslagsvis 1 000 kr. icke belägges med arbetsgivaravgift, *dels* del av basbelopp som icke tillgodogöres vid betalande av pensionsavgift måtte av enskild företagare kunna utnyttjas vid beräkning av avgift för pension, grundad på annan inkomst än anställning, *dels* — till sist — att avgift icke skall utgå till ATP i sådana fall, då sådan pension icke erhålles.

Stockholm den 22 januari 1962

Ferdinand Nilsson
i Kungsängen

Axel Emanuel Andersson

Bertil Jonasson

Eric Carlsson